

WOS چیست؟

پایگاه WOS (Web of Science) یک فهرست ارجاعات آکادمیک آنلاین است که توسط تامسون رویترز تهیه شده است که در آن امکان جستجو و استخراج اطلاعات در طول دوره های زمانی مختلف بر اساس شاخص های گوناگون علم سنجی وجود دارد. در این پایگاه هر مقاله مورد استناد قرار گرفته، ما را به سایر ادبیات (کتاب، ژورنال علمی و غیره) که در حال حاضر و یا در گذشته به این مقاله استناد کرده اند راهنمایی می کند.

یکی از ویژگی های WOS پوشش موضوعی کامل آن است که آن را ابزاری مناسب جهت جستجوی اطلاعات در تمامی رشته ها به خصوص موضوعات بین رشته ای می سازد. با امکانات استنادی این پایگاه همچون Related References و Cited References محقق پس از جستجوی یک موضوع به زنجیره ای از مقالات مرتبط دسترسی پیدا می کند که در هیچ بانک اطلاعاتی دیگر این امکان وجود ندارد.

Web of Science شامل سه قسمت است که عبارتند از:

Science Citation Index

پوشش زمانی: این از سال 1961 به بعد.

پوشش موضوعی: علوم، پزشکی، کشاورزی، فنی و مهندسی، علوم رفتاری و علوم اجتماعی؛ البته در زمینه هایی مانند علوم اجتماعی وسعت اطلاعات ارائه شده به اندازه ای نمایه استنادی علوم اجتماعی نیست.

پوشش اطلاعاتی: دسترسی جاری و گذشته نگر به اطلاعات کتاب شناختی، چکیده های نویسنده و مراجع استنادی بیش از 5900 ژورنال فنی و علوم پایه در بیش از 150 رشته.

Social Science Citation Index

پوشش زمانی: 1972 به بعد.

پوشش موضوعی: علوم اجتماعی، جامعه شناسی، مردم شناسی، ارتباطات، رفاه و خدمات اجتماعی، علوم تربیتی، روانشناسی، مدیریت و علوم سیاسی.

پوشش اطلاعات: این پایگاه دربرگیرنده‌ی اطلاعات مقاله‌های بیش از 1700 مجله‌ی معتبر جهان است. 50 موضوع را در زمینه علوم اجتماعی پوشش می‌دهد. همچنین به صورت موردی از 3300 مجله‌ی علمی دیگر در سطح جهان نیز مقالاتی را گزینش می‌کند.

Arts & Humanities Citation Index

پوشش زمانی: 1985 به بعد.

پوشش موضوعی: هنرهای زیبا، هنرهای نمایشی، باستان‌شناسی، معماری، ادبیات، فلسفه، دین و تاریخ.

پوشش اطلاعات: حدود 1130 عنوان مجله

ISI چیست؟

موسسه اطلاعات علمی (Institute for Scientific Information): بانک اطلاعات ISI مرکزی برای فهرست نمودن و پوشش دادن جامع مهم‌ترین مجلات علمی منتشره در دنیا به منظور تبادل اطلاعات میان پژوهشگران مختلف می‌باشد. شمار مجلات ISI ثابت نیست. یک مجله ممکن است در یک زمان، از مجلات ISI محسوب شود، اما به دلیل کاهش بار علمی، بعداً از لیست مجلات ISI کنار گذاشته شود.

هر مجله علمی قبل از انتخاب شدن و فهرست شدن در ISI یکسری مراحل ارزیابی را پشت سر می‌گذارد. از جمله عوامل مورد ارزیابی و رعایت استانداردهای بانک اطلاعاتی ISI، کمیته علمی منتخب مجله، تنوع بین‌المللی مقالات چاپ شده در آن، نشر به موقع مجله و جایگاه نشر آن می‌باشد. لازم به ذکر است که هیچ یک از این عوامل به تنهایی مورد بررسی و ارزیابی قرار نمی‌گیرد بلکه با بررسی مجموع عوامل یک امتیاز کلی داده خواهد شد. از جمله مواردی که در ارزیابی مجله مورد توجه قرار دارد این است که عنوان مقالات، چکیده و کلمات کلیدی باید به زبان انگلیسی باشد همچنین توصیه می‌شود که منابع نیز به زبان انگلیسی نوشته شوند. اگر چه اطلاعات علمی مهم به تمامی زبان‌ها به چاپ می‌رسد اما موارد ذکر شده باید به زبان انگلیسی باشد تا تحت داوری و ارزیابی ISI قرار گیرد زیرا ارزیابی کنندگان مجلات علمی در ISI نمی‌توانند عناوین و منابع به‌کاررفته در مقالات را به زبان انگلیسی ترجمه کنند. داوری علمی و تخصصی مقالات چاپ شده در مجله توسط داوران نام‌آشنای علمی از جمله عمده‌ترین موارد مورد توجه ارزیابی کنندگان می‌باشد که گویای اعتبار و غنای علمی مجله است.

ISI بودن یک مجله را چگونه تعیین کنیم؟

بهترین راه، مراجعه به سایت‌هایی نظیر تامسون است. زیرا همچنان که گفته شد، هم تعداد مجلات زیاد است و هم ISI محسوب شدن یک مجله ممکن است همیشگی نباشد. هر نشریه با هر امتیاز علمی در کشور چاپ شود اگر ضریب تأثیرش صفر باشد، در این پایگاه قرار نمی‌گیرد. متأسفانه، در حال حاضر تمامی نشریات ایرانی دارای ضریب تأثیر صفر بوده و جایی در این پایگاه ندارند.

ISC چیست؟

نظام استنادی علوم کشورهای اسلامی، نخستین نظام رتبه بندی استنادی در جمهوری اسلامی ایران است که توسط مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری شیراز تهیه شده است.

پس از ISI (پایگاه استنادی علمی) و اسکوپوس در هلند ISC (پایگاه استنادی علوم جهان اسلام) سومین پایگاه استنادی برای سنجش عملکرد پژوهشی کشورها محسوب می‌شود که 57 کشور در آن مشارکت دارند.

JCR چیست؟

پایگاه JCR که مخفف Journal citation Reports می‌باشد و سالی یک مرتبه توسط سازمان بزرگ Thomson Reuters منتشر می‌گردد، به عنوان شاخصی برای توسعه، بررسی خصوصیات، و ارزیابی مجلات در زمینه ی تحقیقات علمی و اجتماعی در سراسر جهان که در پایگاه اطلاعاتی (ISI) نمایه شده باشند تعریف شده است.

پایگاه JCR تلاش دارد تا با استفاده از معیارها و اطلاعات جدید، به سوی تکمیل ضریب تأثیر و مفاهیم مربوط به آن گام بردارد. هدف از افزودن توانایی‌های JCR، ارائه اطلاعات جدیدتر برای گسترش چشم انداز ارزیابی و بازنگری دقیق تر مجلات علمی است. همچنین انگیزه ای برای درک صحیح این معیارها و استفاده بهینه از آنها در یک چارچوب صحیح می‌باشد.

پایگاه JCR روند استناد سازی را در بیش از 10000 مجله و بیش از 25 میلیون مرجع استناد شده که سالانه در ISI Web of Knowledge نمایه می‌شوند را بررسی می‌کند. اطلاعات مربوط به مجلات علوم و علوم

اجتماعی سالانه ویرایش می‌شود و JCR بیش از 7200 مجله در 171 حوزه موضوعی را در علوم و بیش از 2100 مجله در 55 حوزه موضوعی را در علوم اجتماعی پوشش می‌دهد.

مقالات موجود در مجلات فهرست شده در JCR اکثراً مقالات پژوهشی و مروری هستند. سرمقاله، نامه‌ها، موارد جدید، و خلاصه همایش‌ها معمولاً در شمارش مقاله محاسبه نمی‌شوند. مجلات منتشر شده در زبان‌های غیر انگلیسی و یا زبان‌هایی با الفبای غیر لاتین ممکن است کمتر در دسترس محققان در سراسر جهان قرار گیرند و این مسئله می‌تواند بر روی الگوهای استناد آن‌ها اثر بگذارد اما در آنالیزهای مقایسه‌ای مجلات باید به آن توجه نمود. JCR بیش از 7500 مجله معتبر را در حدود 200 حوزه موضوعی از سال 1997 به بعد در بر می‌گیرد و با استفاده از آن می‌توان مجله‌ها را در حوزه‌های تخصصی، طبقه‌بندی و شاخص‌های رتبه‌بندی آن‌ها را بررسی کرد JCR.

پایگاه JCR در دو نسخه موجود است، نسخه علمی آن در بر گیرنده بیش از 5900 ژورنال علمی و نسخه علوم اجتماعی مشتمل بر 1700 ژورنال است JCR از طریق Web of knowledge به شرط پرداخت وجه اشتراک قابل بررسی است.

این پایگاه در پایان هر سال، مجله‌هایی را که ISI در Web of Science فهرست می‌کند ارزیابی می‌کند. معیارهای ارزیابی و سنجش عبارتند از عامل تأثیر (Impact Factor)، شاخص فوری (Immediately) و نیمه عمر استناد (Cited Half - Life). نتایج این ارزیابی هر سال در ISI Journal Citation Reports منتشر می‌شود.

Fast Breaking Paper چیست؟

موسسه اطلاعات علمی یا ISI رشته‌های علمی را تحت 22 عنوان تقسیم‌بندی می‌کند. در هر یک از این رشته‌ها، هر سال 6 مقاله (هر دو ماه یکبار) به عنوان برترین مقالات آن رشته در جهان انتخاب می‌شوند. این مقالات Fast Breaking Paper نامیده می‌شوند. ایران در سال 2009 دارای تنها یک مقاله fast breaking paper بوده است.

مراجع :

<http://databases-portal.mihanblog.com>

<http://libarshad^۹.persianblog.ir>

<http://portal.farsedu.ir>

<http://emri.tums.ac.ir>

<http://phdtest.ir>